

**KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM
FAKÜLTESİ
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ**

EĞİTİMDE ZEKÂ OYUNLARI

GÖREVLİ ÖĞRETMEN

Dr. Öğr. Üyesi NİLÜFER ZEYBEK

HAZIRLAYANLAR

20220141041 - MUSTAFA KURTOĞLU (Türkçe Öğretmenliği 4. Sınıf)

21220091011 - İREM ÇATAK (Sosyal Bilgiler Öğretmenliği 3. Sınıf)

21220091041 - ZAHİDE ÇOMRUK (Sosyal Bilgiler Öğretmenliği 3. Sınıf)

KAHRAMANMARAŞ

ARALIK – 2023

Oyun Türü: Geometrik mekanik oyunlar

Oyun Adı: Yapboz

İşlenen Oyun Düzeyi: D1-D2-D3

Etkinliğin Temel Öğeleri: Akıl ve mantık yürütme, problem çözme, dikkat becerilerini geliştirme, işbirlikçi öğrenme, iletişim, hızlı ve doğru karar verme, duygu ve düşüncelerini etkili bir biçimde ifade edebilme

Oyunun Kazanımları

5. Sınıf Türkçe Dersi Kazanımları

- T.5.3.1. Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okur.
- T.5.3.10. Kökleri ve ekleri ayırt eder.
- T.5.3.11. Yapım ekinin işlevlerini açıklar.
- T.5.3.19. Metinle ilgili sorulara cevap verir.
- T.5.3.23. Metinde önemli noktaların vurgulanış biçimlerini kavrar.
- T.5.3.25. Medya metinlerini değerlendirir.
- T.5.3.27. Metinler arasında karşılaştırma yapar.
- T.5.3.31. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Kazanımları

- SB.5.2.2. Çevresindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesneleri ve eserleri tanıtır.
- SB.5.3.1. Haritalar üzerinde yaşadığı yer ve çevresinin yeryüzü şekillerini genel olarak açıklar.
- SB.5.3.2. Yaşadığı çevrede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.
- SB.5.3.3. Yaşadığı yer ve çevresindeki doğal özellikler ile beşerî özelliklerin nüfus ve yerleşme üzerindeki etkilerine örnekler verir.
- SB.5.3.4. Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.
- SB.5.3.5. Doğal afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar.

Oyunun Kazandırmayı Amaçladığı Beceriler

Sosyal katılım, gözlem yapma, duygu ve düşünceleri ifade etme, etkili konuşma

Oyunun Kullanım Amacı

Yapboz oyununun kullanım amacı öğrencilerin zekâlarını ve mantık becerilerini geliştirmektir. Geometrik mekanik oyun türüne ait olan yapboz oyunu ile öğrencilerin parçaları bir araya getirerek tamamlanmamış bir resmi veya deseni oluşturmaları gerekir. Bu oyun ile öğrencilerin odaklanma ve dikkatlerinin gelişmesi, problem çözme becerilerinin etkili bir şekilde kullanılması, görsel algıların gelişmesi ve el-göz koordinasyonlarının iyileşmesi amaçlanır.

Yapboz oyunu öğrenmeyi eğlenceli hale getirerek öğrencilerin motivasyonlarını artırır. Oyunun kullanımıyla birlikte öğrencilerin aktif katılımı teşvik edilir ve öğrenme süreci daha etkili hale gelir. Ayrıca, yapboz oyunu grup çalışmalarına da olanak sağlayarak işbirliği, iletişim ve problem çözme becerilerini güçlendirir.

Oyunun Tanıtımı ve Tarihçesi

Yapboz, zekâ ve mantık becerilerini geliştirmek amacıyla tasarlanmış bir geometrik mekanik oyun türüdür. Oyuncuların farklı parçaları bir araya getirerek tamamlanmamış bir resmi veya deseni oluşturmaları gereken bir zekâ oyunudur.

Yapboz oyununun tarihçesi 18. yüzyıla dayanmaktadır. İlk zamanlarda eğlence amaçlı kullanılan yapboz oyunu zamanla eğitici amaçla kullanılmaya başlamıştır. 19. yüzyılda endüstriyel üretime geçişle birlikte yapboz oyunu daha fazla kişiye ulaşabilmiş ve sıkça oynanan bir oyun olmuştur.

Yapboz oyunu üzerine desenler işlenmiş ahşap parçalardan ve kâğıt üzerine basılan görsellerden oluşabildiği gibi teknolojinin gelişimiyle günümüzde telefon ve bilgisayarlar aracılığıyla da oynanabilmektedir.

Oyunun Kuralları ve Resimli Anlatım

- Öncelikle öğrenciler verilecek soruları doğru bir şekilde cevaplamaya çalışacaklar.
- Cevapların takibinin yapılması için cevapların Zoom'dan Chat sekmesinden mesaj olarak göndermeleri gerekecek. Bu sayede hangi öğrencinin soruyu daha önce cevapladığına bakacağız.
- Sorduğumuz sorulardan en fazla soruyu doğru cevaplayan kişi bir üst aşama olan Yapboz oyununu tamamlama aşamasına geçecektir.

D1- KOLAY DÜZEY

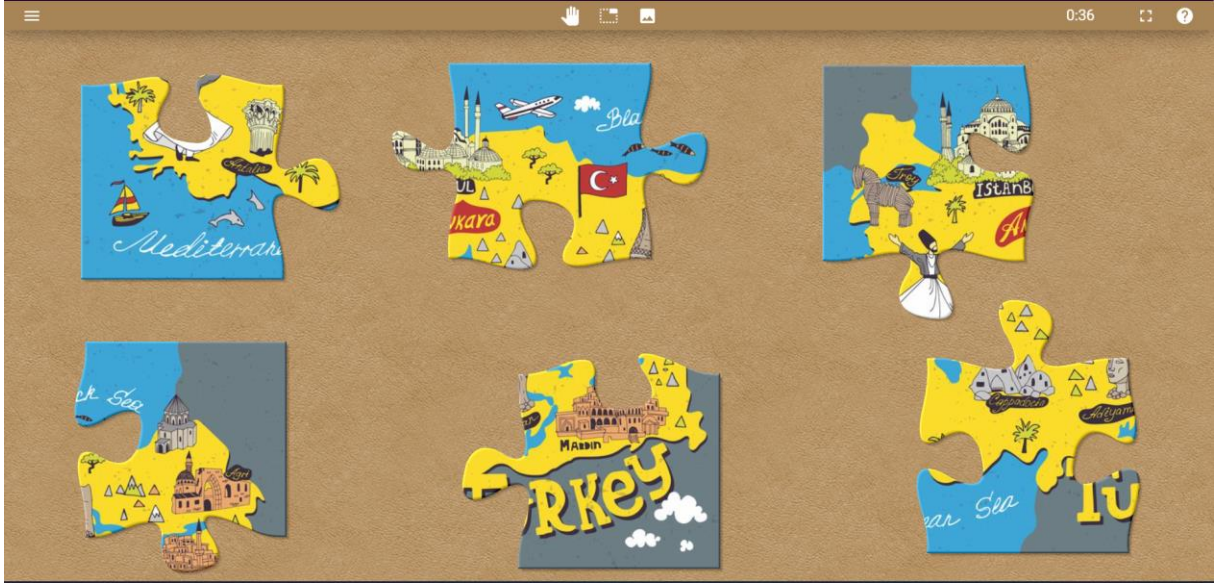
Düzyey 1 (D1) olarak adlandırdığımız ilk aşamada, oyuncular **3 tane Türkçe** ve **3 tane Sosyal Bilgiler** dersinden olmak üzere toplamda 6 tane soru cevaplayacaklar.

D1 düzeyi sorular için en fazla **20 saniye** süre verilecektir.

Bu aşamada en çok doğru cevaplayan kişi **10 puanı** alacak ve ardından **D1 düzeyi** ile ilgili yapbozu tamamlayacaktır.

D1 düzeyi yapboz oyunu toplamda **6 parçadan** oluşacaktır.

D1 düzeyindeki Yapboz oyununa ait görsel:

D1 düzeyindeki Yapboz oyununun tamamlanmış haline ait görsel:

D2- ORTA DÜZEY

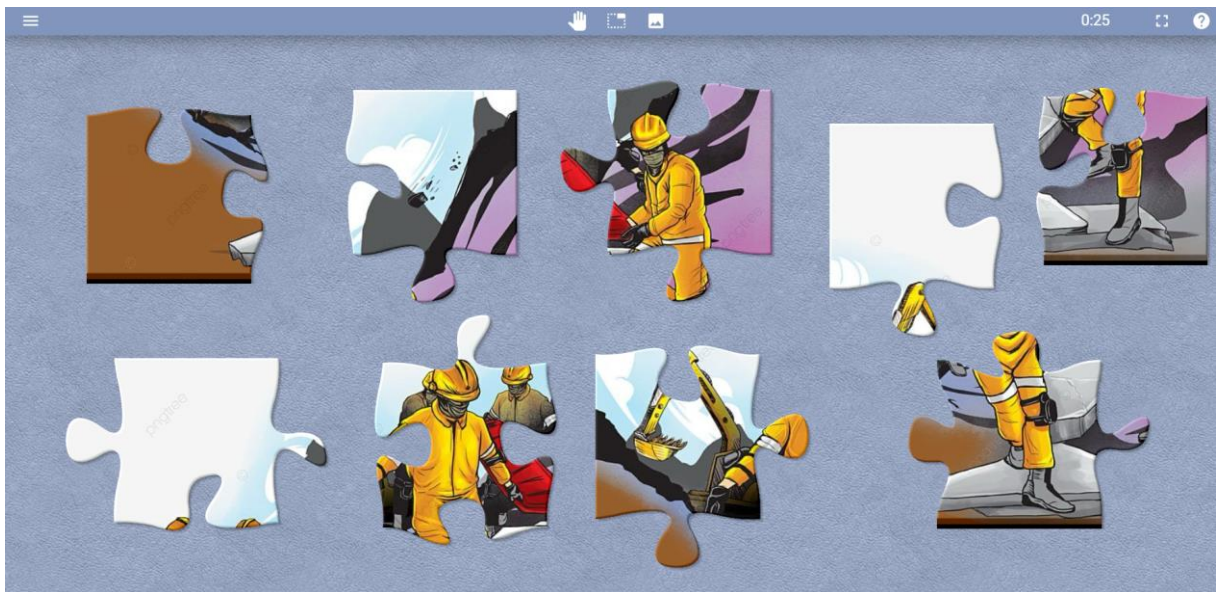
Düzyey 2 (D2) olarak adlandırdığımız ikinci aşamada oyuncular **4 tane Türkçe** ve **4 tane Sosyal Bilgiler** dersinden olmak üzere toplamda 8 tane soru cevaplayacaklar.

D2 düzeyi sorular için en fazla **30 saniye** süre verilecektir.

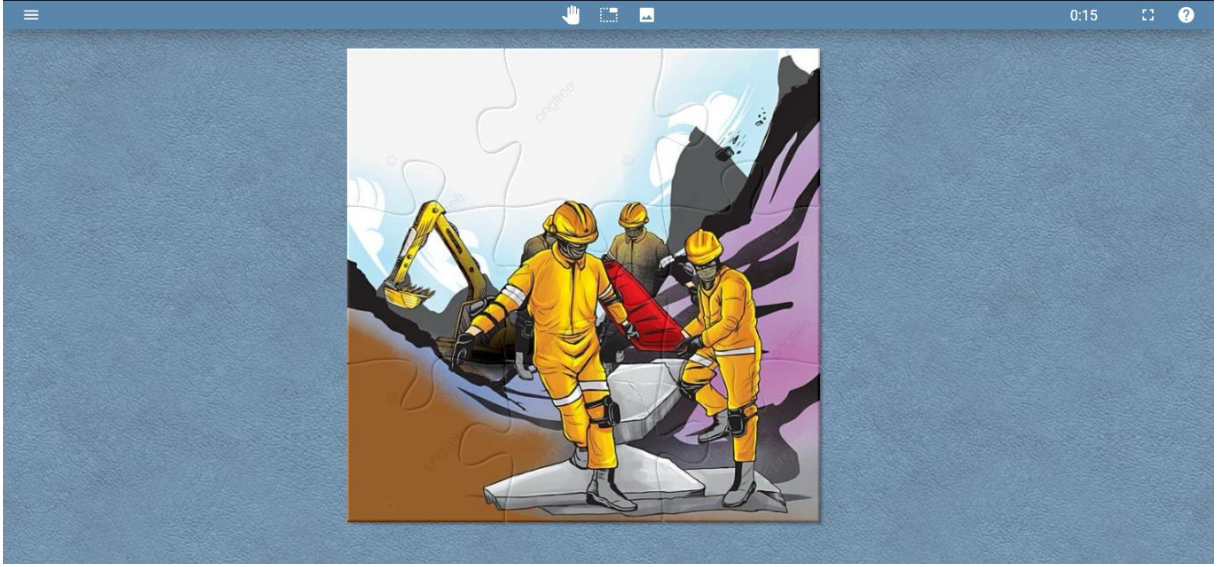
Bu aşamada en çok doğru cevaplayan kişi **20 puanı** alacak ve ardından **D2 düzeyi** ile ilgili yapbozu tamamlayacaklardır.

D2 düzeyi yapboz oyunu toplamda **9 parçadan** oluşacaktır.

D2 düzeyindeki Yapboz oyununa ait görsel:

D2 düzeyindeki Yapboz oyununun tamamlanmış haline ait görsel:

D3- ZOR DÜZEY

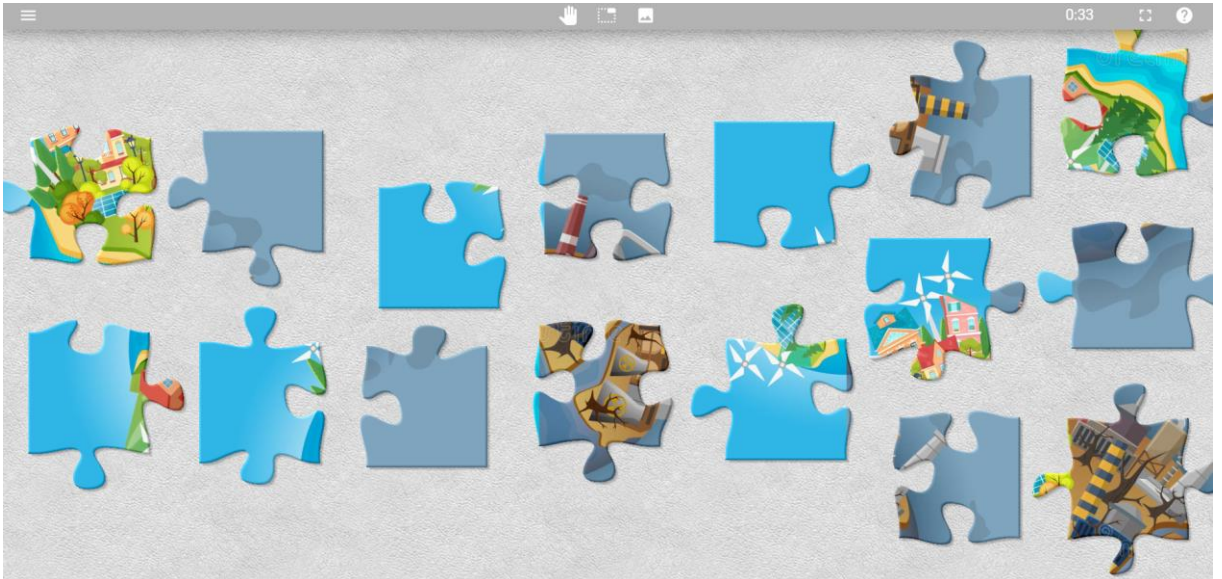
Yapboz oyunumuzun zor seviyesi olan ve Düzey 3 (D3) olarak adlandırdığımız bu düzeyde oyuncular **5 tane Türkçe** ve **5 tane Sosyal Bilgiler** dersinden olmak üzere toplamda 10 tane soru cevaplayacaklar.

D3 düzeyi sorular için en fazla **40 saniye** süre verilecektir.

Bu aşamada en çok doğru cevaplayan kişi **30 puanı** alacak ve ardından **D3 düzeyi** ile ilgili yapbozu tamamlayacaklardır.

D3 düzeyi yapboz oyunu toplamda **16 parçadan** oluşacaktır.

D3 düzeyindeki Yapboz oyununa ait görsel:

D3 düzeyindeki Yapboz oyununun tamamlanmış haline ait görsel:

Derse ait sunumdan sonra grup üyeleri tarafından çekilen Zoom videosuna ait video:

<https://drive.google.com/file/d/1W5YcG9reSul1UcprZVSwUzOBk-m-W2r1/view?usp=sharing>

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLGİLER 5. SINIF

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

A) Neden söz ettiğinizi pek anlayamadım
 B) Oraya neden gittiğini bize hâlâ söylemedin
 C) Bu görevi sana vermem için bir neden yok
 D) Beni gördüğünde kafasını neden çeviriyor

2. Hey () genç sanatçılar () Hava artık çok sıcak, doğaya çıkma vakti geldi ()

Bu parçada yay ayrıçla gösterilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

A) (,) (!) (.) B) (,) (!) (:)
 C) (!) (.) (...) D) (...) (!) (.)

3. • Bu işi yapmak için nasıl bir eğitim aldınız
 • Güzel hayaller, sönmeyen umutlar
 • Arkadaşlar, kimse arka bahçeye gitmesin

Aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi, bu cümlelerden herhangi birinin sonuna getirilemez?

A) (...) B) (!) C) (.) D) (?)

4. Fiziki haritalarda yükselti ve derinlik basamaklarını ifade etmek için farklı renkler kullanılır.

Mavi renk: Bir yerin deniz seviyesine göre derinliğini gösterir. Deniz seviyesinden aşağılara inildikçe mavi renk koyulaşır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi mavi renk ile gösterilir?

A) Çukurova
 B) Marmara Denizi
 C) Ağrı Dağı
 D) İhlara Vadisi

5. Türkiye fiziki haritası incelendiğinde Türkiye'nin doğusunda kahverengi tonunun daha fazla kullanıldığı görülür.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ovaların çok yer kaplaması
 B) Yükseltinin fazla olması
 C) İklimin soğuk olması
 D) Nüfusun seyrek olması

6. Aşağıdakilerden hangisi insanların yoğun olarak yaşadığı yerler arasında gösterilemez?

A) Ovalar
 B) Platolar
 C) Nehir kıyıları
 D) Dağların dik yamaçları

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLGİLER 5. SINIF

1. Ahmet, kitabını bahçedeki ağacın altında unutmuşdu.
I II III IV
Bu cümlede numaralanmış sözcüklerden hangisinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?
A) I B) II C) III D) IV
2. Bağlaçlardan önce ve sonra virgül kullanılmaz.
Buna göre aşağıdakilerin hangisinde virgül doğru kullanılmıştır?
A) Hem ağlarım, hem gülerim.
B) İki yıldır ne aradı, ne sordu.
C) Ben gidiyorum, sen ise bekliyorsun.
D) Bu işte senin de, benim de emeğimiz çok.
3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kısaltmalara getirilen eklerin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?
A) TDK'nin internet sitesi erişime açıldı.
B) Gazeteciler, TBMM'nin çalışmalarını takip ediyordu.
C) Kargonuzu 6 No.lu daireye bıraktım.
D) SGK'daki işini bitirip oradan eve gidecekmış.
4. Aşağıdakilerin hangisinde virgül yanlış kullanılmıştır?
A) Okuduğunu anlamış da, bir de bize anlatıyor.
B) Ben bu durumu daha önce de yaşadım, dedi.
C) Kitapları, defterleri masanın üzerinden kaldırın.
D) Eve git, olanları babana ayrıntılı bir şekilde anlat.
5. Ağaçlara baktığınızda olduğu yerde duruyor ve hiçbir şey yapmıyormuş gibi görebilirsiniz. Oysa yapraklarıyla bir filtre gibidir. Karbondioksiti alır ve oksijen verir. Ayrıca ağaçlar havadaki tozları da temizlerler. Kökleri ile suları tutma özelliğine sahiptirler. Yine kökleri ile toprağı sıkıca tutup kaybolmasını önler.
Buna göre ağaçların;
I. deprem
II. erozyon
III. hava kirliliği
IV. sel ve su taşkınları
gibi doğal afet ve çevre sorunlarından hangilerini önlediği söylenebilir?
A) I, II ve III B) I, II ve IV
C) I, III ve IV D) II, III ve IV

DÜZEY 2 - SORULAR

6. Doğal afetler çok ciddi can ve mal kayıplarına yol açmaktadır. Doğal afetlerin engellenemeyeceği göz önüne alındığında gereken önlemlerin alınması durumunda can ve mal kayıplarının azaltılması mümkündür.

Aşağıda verilen afet ve korunma yöntemlerinden hangisi yanlış verilmiştir?

- A) Sel: Dere yataklarına konut yapımı engellenmelidir.
- B) Orman yangını: Ormanlık alanlar yerleşime açılmalıdır.
- C) Deprem: Zemin etütleri yapılarak sağlam binalar inşa edilmelidir.
- D) Heyelan: Arazinin eğim yapısını bozacak çalışmalarından kaçınılmalıdır.

7. Doğal afetlerin meydana gelmesi başka bir doğal afetin nedeni olabilmektedir.

Buna göre orman yangınları sonucunda yanan ağaçların yerine yenileri dikilmezse yangın olayının yaşandığı bölgede;

- I. sel,
- II. deprem,
- III. erozyon

afetlerinden hangilerinin meydana gelme olasılığı daha yüksektir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

8.

- Eğimin fazla olduğu yerlerde, aşırı yağışlara bağlı olarak toprağın aşağı doğru kaymasıdır.
- Ülkemizde Karadeniz kıyısındaki yerlerde daha fazla yaşanır.

Hakkında bilgi verilen doğal afet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çığ
- B) Deprem
- C) Sel
- D) Heyelan

DÜZEY 3 - SORULAR

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLGİLER 5. SINIF

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmıştır?

- A) Yarışmaya iyi hazırlandığından başarılı oldu.
- B) Dergileri gazetelerden daha çok severim.
- C) Çocuklar sevinçle öğretmenlerine sarıldılar.
- D) Aykut, heyecanla yeni görevine başladı.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kişisel düşünce söz konusudur?

- A) Türk bayrağı, beyaz ve kırmızı renklerden oluşur.
- B) Yeni evimizde bir oda, kardeşimle bana ayrıldı.
- C) Türkiye'nin en uzun nehri Kızılırmak'tır.
- D) Şairin dilinden çok etkilenmiştim.

3. (I) "Üç Silahşörler" adlı eser, Alexandre Dumas tarafından yazılmıştır. (II) Kitap, dünya klasikleri arasındadır. (III) En sevdiğim kahramanı Dartanyan'dır. (IV) Diğer kahramanları Athos, Porthos ve Aramis'tir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde kişisel görüş söz konusudur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

4. I. ihtiyaç duyar
II. vücut sıcaklıklarını
III. enerjiye
IV. korumak için
V. bazı hayvanlar

Numaralanmış sözlerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulduğunda sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) III - I - V - II - IV
- B) III - V - II - IV - I
- C) V - I - III - II - IV
- D) V - II - IV - III - I

5. Benim kitaplarımın en büyük özelliği hayatın kendisini, karşılaştığım her şeyi olduğu gibi yansıtmasıdır.

Böyle düşünen bir kişi için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Gerçekçi
- B) Çalışkan
- C) Özgün
- D) Üretken

6. İklim insanların yaşamını çeşitli şekillerde etkiler. Örneğin; Akdeniz İkliminde kışların ılık geçmesinden dolayı seracılık gelişmiştir. Karasal İklimin görüldüğü yerlerde -özellikle kırsal alanlarda- toprak ve kerpiç evler yaygın olarak görülür. Kış aylarında yoğun kar yağışının olduğu yerlerde okullar sık sık tatil edilir.

Metinde iklimin aşağıdaki alanlardan hangisine olan etkisinden bahsedilmemiştir?

- A) Tarım
- B) Yapı malzemesi
- C) Eğitim
- D) Turizm

7.

Her mevsimin yağışlı geçtiği yerlerde gür orman örtüsüne bağlı olarak evler, genelde ahşaptan yapılır.

Buna göre harita üzerinde numaralandırılmış yerlerden hangilerinde verilen bilgiye uygun evlerin yaygın olarak görülmesi beklenir?

- A) Yalnız I
C) II ve III
B) I ve II
D) I, II ve III

8.

İklim insanların yaşamını çeşitli şekillerde etkiler. Örneğin; Akdeniz ikliminde kışların ılık geçmesinden dolayı seracılık gelişmiştir. Karasal iklimin görüldüğü yerlerde -özellikle kırsal alanlarda- toprak ve kerpiç evler yaygın olarak görülür. Kış aylarında yoğun kar yağışının olduğu yerlerde okullar sık sık tatil edilir.

Metinde iklimin aşağıdaki alanlardan hangisine olan etkisinden bahsedilmemiştir?

- A) Tarım
C) Eğitim
B) Yapı malzemesi
D) Turizm

9.

"... Kars'ta bu yıl ilkbaharda etkili olan yağışların etkisi, tarla, mera ve ovalardaki bitki çeşitliliğiyle kendini gösterdi. Bitki çeşitliliğiyle bilinen kentteki arazilerde bu yıl adeta bereket yaşıyor. Kışın yoğun kar ve ilkbaharda da etkili olan yağmurların ardından yeşeren tarla, mera ve ovalar, farklı renk tonlarında çiçeklere büründü. Kars ayrıca tarım ve hayvancılık bölgesi, bunun için ot ve hasat edilen yem bitkileri şehrin ve ülkenin ekonomisi için çok önemli..."

Metinde verilen bilgiler değerlendirildiğinde Kars ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Turizm gelirlerinin artması tarım için ayrılan arazileri daraltmıştır.
B) İklim özellikleri bitki örtüsünü ve ekonomik faaliyetleri etkilemiştir.
C) Makine kullanımının yaygınlaştırılması tarım üretimini arttırmıştır.
D) Ulaşım ağının gelişmesi tarım ürünleri ihracatını kolaylaştırmıştır.

10.

Aşağıda Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün 14 Aralık 2022 tarihine ait hava tahmin haritası verilmiştir.

Harita incelendiğinde yurdumuzun farklı yerlerinde aynı gün içerisinde değişik hava olayları yaşandığı görülmektedir.

Bu durumun temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dağların denize paralel uzanması
B) Farklı iklim çeşitlerinin görülmesi
C) Yer şekillerinin sade ve düz olması
D) Bitki örtüsü çeşitliğinin fazla olması